

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 301/2024-34

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ivana Fiačana a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Petrom Konvičným, Rázusova 1, Košice, proti postupu Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 45Ek/103/2017 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a napadnutý procesný postup

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 13. novembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, práva na prejednanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje, aby jej ústavný súd priznal primerané finančné zadostučinenie v sume 3 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je v pozícii povinnej účastníčkou napadnutého exekučného konania vedeného okresným súdom, v ktorom sa exekúcia vedie od 13. septembra 2017 pre vymoženie pohľadávok oprávnenej obce Brestov na základe piatich exekučných titulov – rozhodnutí obce z 3. apríla 2017 (tri rozhodnutia) a zo 4. mája 2017 (dve rozhodnutia) vo veciach miestnych daní a poplatkov spolu v celkovej sume 313,53 eur. Sťažovateľka podala návrh na zastavenie exekúcie, ktorý bol súdnym exekútorom doručený okresnému súdu 20. decembra 2017.

3. Okresný súd uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom (ďalej len „VSÚ“) z 27. júla 2018 zastavil exekúciu z dôvodu namietaného neúčinného doručenia exekučných titulov sťažovateľke. Oprávnená podala sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný súd obsadený sudcom uznesením z 27. februára 2019 tak, že zmenil uznesenie napadnuté sťažnosťou a zastavil exekúciu len v časti troch rozhodnutí z 3. apríla 2017, pri ktorých doručovaní neboli naplnené všetky podmienky na uplatnenie fikcie doručenia (poučenie o následkoch odmietnutia prevziať zásielku, pozn.). Z odôvodnenia tohto uznesenia vyplýva, že predmetom ďalšej exekúcie ostali dve rozhodnutia zo 4. mája 2017, pri ktorých sa fikcia doručenia uplatnila. Uznesenie vo výrokovej časti neobsahuje zamietnutie návrhu na zastavenie exekúcie v tejto časti.

4. Následnými podaniami z 12. marca 2019 a 3. februára 2020 sa sťažovateľka domáhala, aby okresný súd rozhodol o zastavení celej exekúcie, a namietala, že o časti návrhu na zastavenie vo vzťahu k dvom rozhodnutiam zo 4. mája 2017 nebolo okresným súdom rozhodnuté a je preto nedôvodne nečinný.

5. Okresný súd uznesením VSÚ z 11. februára 2020 návrh sťažovateľky z 12. marca 2019 (ako v poradí druhý návrh) na zastavenie exekúcie zamietol na základe toho, že tento bol podaný z rovnakých dôvodov, o ktorých už bolo rozhodnuté. Uznesením z 25. februára 2020 VSÚ rozhodol o náhrade trov exekúcie. Proti obom uzneseniam sťažovateľka podala sťažnosť, o ktorých rozhodol sudca okresného súdu uznesením zo 14. októbra 2020. Výrokom I tohto uznesenia okresný súd doplnil skoršie rozhodnutie z 27. februára 2019 o výrok, ktorým zamietla návrh sťažovateľky na zastavenie exekúcie v časti exekučných titulov zo 4. mája 2017, ďalším výrokom zrušil uznesenie VSÚ z 11. februára 2020 o druhom návrhu sťažovateľky na zastavenie exekúcie a návrh v celom rozsahu zamietol, zároveň zamietol sťažnosť povinnej proti uzneseniu VSÚ z 25. februára 2020 o náhrade trov konania. Náhradu trov sťažnostného konania oprávnenej nepriznal.

6. Podaním z 25. mája 2020 sťažovateľka žiadala o zastavenie exekúcie vo vzťahu k rozhodnutiu č. 4612017 zo 4. mája 2017 (nedoplatok na dani z nehnuteľností za 2017, pozn.), pretože ho považuje za nezákonné rozhodnutie, a to na základe zistení Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky týkajúcich sa daňovej kontroly oprávnenej u povinnej, ktorá bola podkladom na vydanie rozhodnutí z 3. apríla 2017. Sťažovateľka tvrdila, že výsledky tejto daňovej kontroly boli použité aj na vydanie rozhodnutia zo 4. mája 2017. Podaním z 9. februára 2021 sťažovateľka oznámila okresnému súdu, že došlo k započítaniu pohľadávky oprávnenej (poplatok za komunálny odpad vo výške 9 eur), čím zanikla vymáhaná pohľadávka z exekučného titulu č. 731002017 zo 4. mája 2017, a požiadala o zastavenie exekúcie v tejto časti.

7. Sťažovateľka (okrem ďalších) podaním z 20. marca 2023 upozornila na priet'ahy v konaní, pretože sa domnieva, že o jej návrhu (z 25. mája 2020 a 9. februára 2021) na zastavenie exekúcie nebolo rozhodnuté, zároveň oznámila súdu, že súdny exekútor prikázal pohľadávku z jej účtu v banke napriek tomu, že vo veci nesmel konať, kým okresný súd nerozhodne o jej návrhoch na zastavenie exekúcie.

8. V súčinnosti s okresným súdom ústavný súd zistil, že okresný súd v konaní rozhodoval o dvoch návrhoch povinnej na zastavenie exekúcie, a to z 19. októbra 2017 a 12. marca 2019. O podaniach z 25. mája 2020 a 9. februára 2021 okresný súd v konaní nerozhodoval a spis je od 20. júna 2023 archivovaný. Okresný súd oznámil listom zo 4. apríla 2024 právnenému zástupcovi sťažovateľky, že o návrhu na zastavenie exekúcie z 25. mája 2020 nebude rozhodovať, pretože 8. júna 2023 bolo

súdu doručené upovedomenie súdneho exekútora zo 6. júna 2023 o ukončení exekúcie vymožením nároku oprávneného a trov exekúcie.

9. Ústavný súd sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval a uznesením sp. zn. II. ÚS 301/2024 z 11. júna 2024 ju prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu.

10. Okresný súd uznesením sp. zn. 45Ek/103/2017 z 1. júla 2024 zastavil konanie o návrhoch sťažovateľky na zastavenie exekúcie z 25. mája 2020 a 9. februára 2021 na účely odstránenia stavu právnej neistoty, ktorú sťažovateľka namietala v ústavnej sťažnosti.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

II.1. Vyjadrenie okresného súdu:

11. Podpredseda okresného súdu listom sp. zn. Spr 4063/24 z 2. júla 2024 oznámil ústavnému súdu, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania vo veci a predložil vyjadrenie zákonnej sudkyne k veci, z ktorého v podstatnom vyplýva, že návrhy sťažovateľky na zastavenie konania z 25. mája 2020 a 9. februára 2021 boli už druhým a tretím takýmto návrhom sťažovateľky a boli podané po uplynutí 15-dňovej zákonnej lehoty od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie, preto nemajú odkladný účinok vo vzťahu k vykonaniu exekúcie a súd o nich nerozhoduje prednostne. Exekučný poriadok zároveň neurčuje lehotu na rozhodnutie o návrhu na zastavenie exekúcie. Dňa 6. júna 2023 bolo okresnému súdu doručené upovedomenie súdneho exekútora o ukončení exekúcie vymožením pohľadávky, čím sa exekučné konanie skončilo. Sťažovateľka podaním 2. a 3. návrhu na zastavenie exekúcie iniciovala exekučný spor, ktorý však existuje len v rámci prebiehajúcej exekúcie, a preto ak bola exekúcia skončená iným spôsobom (doručením upovedomenia o vymožení pohľadávky), predmet exekučného sporu odpadol a okresný súd túto situáciu vyhodnotil ako neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky na rozhodovanie o 2. a 3. návrhu na zastavenie exekúcie, čo by bolo zároveň nadbytočné a nehospodárne. Po doručení ústavnej sťažnosti sudca okresného súdu vydal uznesenie z 1. júla 2024 o zastavení konaní o predmetných návrhoch sťažovateľky s poukazom na uznesenie č. k. IV. ÚS 563/2023-21, ako aj namietanú právnu neistotu sťažovateľky. Z vyjadrenia zákonnej sudkyne ďalej vyplýva námietka nadmerného zaťaženia exekučného oddelenia, ako aj nepodania sťažnosti adresovanej predsedovi súdu na účely nápravy zo strany sťažovateľky.

II.2. Replika sťažovateľky:

12. Sťažovateľka zaujala stanovisko k vyjadreniu okresného súdu podaním z 15. júla 2024, v ktorom uviedla, že okresný súd nepoprel tvrdenia sťažovateľky, a zopakovala, že ku skončeniu exekúcie oznámením vymożenia pohľadávky došlo po uplynutí troch rokov od prvého návrhu na zastavenie a lehoty 2 rokov a 4 mesiacov od podania druhého návrhu. Okresný súd za toto obdobie nerozhodol a vyzval súdneho exekútora na ďalší postup v exekúcii, čím priamo zapríčinil, že následne po skončení exekúcie už rozhodovať o návrhoch okresný súd nemohol.

13. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vec prejednal a rozhodol

bez nariadenia ústneho pojednávania, pretože na základe obsahu podaní a vyžiadaných spisov dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

14. Podstatou sťažnosti je nesúhlas sťažovateľky s postupom okresného súdu, ktorý o jej v poradí treťom a štvrtom návrhu na zastavenie exekúcie nerozhodol po dobu dvoch, resp. troch rokov až do skončenia exekúcie doručením upovedomenia exekútora o vymožení pohľadávky a následne oznámil sťažovateľke, že o nich už nebude rozhodovať.

15. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, teda z ústavného hľadiska neudržateľné s priamym dopadom na základné práva v intenzite ústavnej relevancie. Ústavný súd však nepristupuje k vyhovaniu sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou garantovaného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah (m. m. IV. ÚS 320/2011).

16. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Ak súd alebo iný orgán koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu alebo inú právnu ochranu.

17. Sťažovateľka podala dva ďalšie návrhy na zastavenie exekúcie podľa § 61k ods. 3 Exekučného poriadku, ktoré s poukazom na § 61k ods. 4 písm. a) Exekučného poriadku nemajú odkladný účinok, a preto rozhodovanie o nich nemá vplyv na ďalší postup v exekúcii. Absencia odkladného účinku však nezabavuje exekučný súd povinnosti o takýchto návrhoch rozhodnúť, pretože základné právo na súdnu ochranu zahŕňa okrem práva účastníka konania podať návrh upravený procesnými predpismi aj korelujúcu povinnosť súdu na návrh spôsobilý iniciovať exekučný spor reagovať vydaním rozhodnutia (meritórneho alebo procesného). Ústavný súd nespochybňuje právnu úvahu o tom, že skončením exekúcie vymožením pohľadávky odpadol predmet konania o návrhu na jej zastavenie, čo možno považovať za prekážku konania o takomto návrhu. Existencia takejto prekážky je však dôvodom na vydanie procesného rozhodnutia o zastavení konania o návrhu, nie dôvodom k nečinnosti okresného súdu. Oznámenie o tom, že exekučný súd nebude o návrhoch rozhodovať, nemožno považovať za správny procesný postup. O každom návrhu, ktorý spĺňa zákonom predpísané náležitosti v minimálnom rozsahu tak, aby bol spôsobilý iniciovať nejaký druh konania, je súd povinný konať a vydať rozhodnutie upravené procesnými predpismi. Výnimku tvoria prípady, keď procesný predpis výslovne predvída a ustanovuje nečinnosť súdu, napr. formuláciou „na podanie sa neprihliada“. Oznámenie okresného súdu, že nebude o podaniach sťažovateľky rozhodovať, a uloženie spisu bez rozhodnutia *ad acta* preto ústavný súd hodnotí ako procesné pochybenie okresného súdu.

18. Po doručení ústavnej sťažnosti okresný súd sám uvedené procesné pochybenie napravil vydaním procesného uznesenia o zastavení konania o sporných návrhoch sťažovateľky, čím došlo k odstráneniu jej právnej neistoty a konvalidovaniu tohto procesného nedostatku.

19. Ústavný súd preto dospel k záveru, že samotné procesné pochybenie okresného súdu, ktoré bolo následne v priebehu konania odstránené, aj s prihliadnutím na nízku hodnotu sporu nedosiahlo takú intenzitu, ktorá by mala ústavnoprávny rozmer alebo ktorá by vážne zasiahla označené základné práva sťažovateľky, a preto ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 1 výroku tohto nálezu).

20. Ostatné sťažovateľkou uplatnené nároky sú závislé od vyslovenia porušenia označených práv, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

21. Podľa čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu